

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE Nr. 1720/2006/EF

af 15. november 2006

om et handlingsprogram for livslang læring

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 149, stk. 4, og 150, stk. 4,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved Rådets afgørelse 1999/382/EF ⁽⁴⁾ blev anden fase af EF-handlingsprogrammet for erhvervsuddannelse Leonardo da Vinci iværksat.
- (2) Ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 253/2000/EF ⁽⁵⁾ blev anden fase af EF-handlingsprogrammet for almen uddannelse Socrates iværksat.
- (3) Ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 2318/2003/EF ⁽⁶⁾ blev der iværksat et flerårigt program (2004-2006) for effektiv integrering af informations- og kommunikationsteknologi (ikt) i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa (eLearning-programmet).
- (4) Ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 791/2004/EF ⁽⁷⁾ blev der iværksat et EF-handlingsprogram til fremme af organer, der er aktive på europæisk plan på uddannelsesområdet og støtte til enkeltforanstaltninger på uddannelsesområdet.
- (5) Ved Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2241/2004/EF ⁽⁸⁾ blev der indført en samlet ramme for større gennemsigtighed i kvalifikationer og kompetencer (Euro-pass).
- (6) Ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 2317/2003/EF ⁽⁹⁾ blev der iværksat et program, som skal øge kvaliteten af de videregående uddannelser og fremme den mellemfolkelige forståelse gennem samarbejde med tredje-lande (Erasmus Mundus) (2004-2008).

⁽¹⁾ EUT C 221 af 8.9.2005, s. 134.

⁽²⁾ EUT C 164 af 5.7.2005, s. 59.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 25.10.2005 (endnu ikke offentliggjort i EUT), Rådets fælles holdning af 24.7.2006 (EUT C 251 E af 17.10.2006, s. 37) og Europa-Parlamentets holdning af 25.10.2006 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EFT L 146 af 11.6.1999, s. 33. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 885/2004 (EUT L 168 af 1.5.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ EFT L 28 af 3.2.2000, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 885/2004.

⁽⁶⁾ EUT L 345 af 31.12.2003, s. 9.

⁽⁷⁾ EUT L 138 af 30.4.2004, s. 31.

⁽⁸⁾ EUT L 390 af 31.12.2004, s. 6.

⁽⁹⁾ EUT L 345 af 31.12.2003, s. 1.

- (7) Med Bologna-erklæringen, som blev undertegnet af undervisningsministrene fra 29 europæiske lande den 19. juni 1999, blev der iværksat en mellemstatslig proces med henblik på at skabe et europæisk område for videregående uddannelse inden 2010, hvilket forudsætter støtte på fællesskabsplan.

- (8) På Det Europæiske Råds møde i Lissabon den 23.-24. marts 2000 blev der fastsat et strategisk mål for EU om at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed, og Rådet (uddannelse) blev opfordret til at iværksætte en generel refleksion over uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål ved at fokusere på fælles problemer og prioriteringer, samtidig med at de nationale forskelligheder respekteres.

- (9) Et avanceret vidensamfund er nøglen til højere vækst og erhvervsfrekvens. Uddannelse og erhvervsuddannelse er væsentlige prioriteringer for Den Europæiske Union med henblik på at kunne opfylde Lissabon-målene.

- (10) Den 12. februar 2001 vedtog Rådet en rapport om uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål. Efterfølgende vedtog det den 14. juni 2002 et detaljeret arbejdsprogram for opfølgningen på disse mål, hvori der blev stillet krav om støtte på fællesskabsplan.

- (11) På Det Europæiske Råds møde i Göteborg den 15.-16. juni 2001 blev der aftalt en strategi for bæredygtig udvikling og tilføjet en miljømæssig dimension til Lissabon-processen for beskæftigelse, økonomisk reform og social samhørighed.

- (12) På Det Europæiske Råds møde i Barcelona den 15.-16. marts 2002 blev det vedtaget som mål, at uddannelsessystemerne i Europa skal være en kvalitetsreference på verdensplan inden 2010, og der blev opfordret til at fastsætte foranstaltninger, der skal fremme grundlæggende færdigheder, bl.a. ved at undervise børn i mindst to fremmedsprog fra en meget tidlig alder.

- (13) I Kommissionens meddelelse og Rådets resolution af 27. juni 2002 ⁽¹⁾ om livslang læring bekræftes det, at livslang læring bør forbedres gennem aktioner og politikker, der er udviklet inden for rammerne af fællesskabsprogrammer på området.
- (14) Med Rådets resolution af 19. december 2002 ⁽²⁾ blev der iværksat en proces om fremme af styrket europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse, som gør støtte på fællesskabsplan påkrævet. Gennem Københavns-erklæringen, der blev vedtaget af undervisningsministrene fra 31 europæiske lande den 30. november 2002, blev arbejdsmarkedets parter og kandidatlandene inddraget i denne proces.
- (15) I Kommissionens meddelelse om en aktionsplan vedrørende kvalifikationer og mobilitet blev behovet for en fortsat indsats på europæisk plan for at forbedre anerkendelsen af uddannelseskvalifikationer understreget.
- (16) Kommissionens meddelelse om handlingsplanen for fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed indeholder forslag til foranstaltninger, der skal træffes på europæisk plan i perioden 2004-2006, og som kræver opfølgende foranstaltninger.
- (17) Et af Fællesskabets prioriterede mål inden for uddannelse og erhvervsuddannelse bør være fremme af sprogundervisning og -indlæring og sproglig mangfoldighed. Sprogundervisning og -indlæring er særlig relevant i nabomedlemsstater.
- (18) Midtvejsevalueringerne af de igangværende Socrates- og Leonardo da Vinci-programmer og den offentlige høring om de fremtidige fællesskabsaktiviteter på uddannelsesområdet viste, at der er et stort og i nogle henseender voksende behov for fortsatte samarbejds- og mobilitetsaktiviteter på europæisk plan på disse områder. Midtvejsevalueringerne understregede også betydningen af, at der skabes tættere forbindelser mellem fællesskabsprogrammerne og den politiske udvikling på uddannelses- og efteruddannelsesområdet, og der blev udtrykt ønske om, at fællesskabsindsatsen struktureres, således at den svarer bedre til det livslange læringsbegreb. Endelig blev der opfordret til en enklere, mere brugervenlig og fleksibel tilgang til gennemførelsen af en sådan indsats.
- (19) I overensstemmelse med princippet om sund økonomisk forvaltning kan programmets gennemførelse forenkles ved at anvende finansiering med faste beløb enten i forbindelse med den støtte, der tildeles til programdeltagerne, eller fællesskabsstøtten til de strukturer, der er etableret på nationalt plan til administration af programmet.
- (20) Der vil kunne høstes betydelige fordele ved at integrere fællesskabsstøtten til tværnationalt samarbejde og mobilitet på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet i et samlet program, som vil gøre det muligt at opnå en synergieffekt mellem de forskellige indsatsområder, give yderligere kapacitet til at støtte udviklingen inden for livslang læring og mere sammenhængende tilpassede og effektive administrationsmetoder. Et samlet program vil endvidere tilskynde til et bedre samarbejde mellem de forskellige uddannelses- og erhvervsuddannelsesniveauer.
- (21) Der bør derfor etableres et program for livslang læring med henblik på gennem livslang læring at bidrage til Den Europæiske Unions udvikling som et avanceret videnssamfund med en bæredygtig økonomisk udvikling, flere og bedre job og øget social samhørighed.
- (22) På grund af de særlige kendetegn ved de enkelte undervisningssektorer (grundskoleuddannelse, videregående uddannelse, erhvervsuddannelse og voksenundervisning) og det deraf følgende behov for, at fællesskabsindsatsen baseres på målsætninger, indsatsformer og organisationsmæssige strukturer, som er særligt tilpasset til disse sektorer, vil det være hensigtsmæssigt at opretholde individuelle programmer inden for rammerne af programmet for livslang læring, som er rettet mod hver af disse fire sektorer, samtidig med at sammenhængen og fællestrækkene mellem dem optimeres.
- (23) I meddelelsen »Fremtiden skaber vi i fællesskab — Politikudfordringer og budgetmidler i det udvidede EU 2007-2013« fastsatte Kommissionen en række kvantificerede mål, som skal nås med den nye generation af EF-uddannelsesprogrammer, hvilket gør en betydelig stigning i mobilitets- og partnerskabsaktionerne påkrævet.
- (24) Set i lyset af den påviste gavnlige effekt, som tværnational mobilitet har for den enkelte og for uddannelsessystemerne, den store udækkede efterspørgsel efter mobilitet inden for alle sektorer samt den betydning, som denne aktivitet tillægges i forbindelse med Lissabon-målene, er det nødvendigt at øge støtten til tværnational mobilitet inden for de fire sektorale underprogrammer væsentligt.
- (25) For bedre at kunne dække de faktiske ekstraudgifter for studerende på udlandsophold bør det gennemsnitlige mobilitetstilskud fastholdes på 200 EUR pr. måned i faste priser i programperioden.
- (26) Der bør træffes foranstaltninger til at dække mobilitetsbehov, som hidtil ikke er blevet dækket af fællesskabsprogrammer, hos skoleelever på gymnasieniveau og voksne studerende ved at indføre nye mobilitetsaktioner i Comenius- og Grundtvig-programmerne. Mobilitetsmulighederne for de enkelte lærere til udvikling af langsigtet samarbejde mellem skoler i medlemsstatens naboregioner bør også undersøges nøjere.

⁽¹⁾ EFT C 163 af 9.7.2002, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 13 af 18.1.2003, s. 2.

- (27) Små og mellemstore virksomheder spiller en vigtig rolle i den europæiske økonomi. Hidtil har disse virksomheders deltagelse i Leonardo da Vinci-programmet været begrænset. Der bør tages skridt til at gøre Fællesskabets aktioner mere attraktive for sådanne virksomheder, særligt ved at sikre, at lærlinge har bedre muligheder for mobilitet. Der bør træffes passende foranstaltninger i lighed med dem, der findes under Erasmus-programmet, til anerkendelse af resultaterne af en sådan mobilitet.
- (28) Set i lyset af de særlige uddannelsesmæssige udfordringer, som børn af omreisende og mobile arbejdstagere i Europa står over for, bør de muligheder, der er til rådighed under Comenius-programmet, udnyttes fuldt ud til at støtte tværnationale aktiviteter, der er rettet mod deres behov.
- (29) Øget mobilitet i hele Europa bør ledsages af konstant højere standarder.
- (30) For at reagere på det øgede behov for europæiske støtteaktiviteter, der er udformet til at opfylde disse politiske målsætninger, for at sikre et middel til at støtte sproglige aktiviteter og itt-aktiviteter på tværs af sektorerne og for at styrke udbredelsen og udnyttelsen af programmets resultater, er det hensigtsmæssigt at supplere de fire sektorale underprogrammer med et tværgående program.
- (31) For at reagere på det stigende behov for viden og dialog om den europæiske integrationsproces og dennes udvikling er det nødvendigt at stimulere en forbilledlig undervisning og forskning samt refleksion på området ved at støtte videregående uddannelsesinstitutioner, som specialiserer sig i den europæiske integrationsproces, europæiske organisationer på uddannelsesområdet og Jean Monnet-aktionen.
- (32) Det er nødvendigt at sikre tilstrækkelig fleksibilitet i udførelsen af denne afgørelse, således at der kan foretages hensigtsmæssige justeringer i aktionerne under programmet for livslang læring for at tage højde for de skiftende behov i perioden 2007-2013 og for at undgå de overdrevne detaljerede bestemmelser i de forudgående faser af Socrates- og Leonardo da Vinci-programmerne.
- (33) Fællesskabet skal i alle sine aktiviteter tilstræbe at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder, jf. traktatens artikel 3, stk. 2.
- (34) Ifølge traktatens artikel 151 skal Fællesskabet tage hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i traktaten, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed. Opmærksomheden bør især rettes mod synergien mellem kultur, uddannelse og erhvervsuddannelse. Den interkulturelle dialog bør ligeledes fremmes.
- (35) Der er behov for at skabe aktive samfundsborgere og respekt for menneskerettigheder og demokrati og for at intensivere bekæmpelsen af udstødelse i alle dens former, herunder racisme og fremmedhad.
- (36) Der er behov for at øge adgangen for personer fra dårligt stillede grupper og for at gøre en aktiv indsats for at imødekomme handicappedes særlige læringsbehov i gennemførelsen af alle programmets dele, herunder ved at tildele højere tilskud, som afspejler handicappede deltagers ekstraudgifter, og foranstaltninger til læring og brug af tegnsprog og braille.
- (37) Der bør tages hensyn til det, der er blevet opnået i det europæiske år for uddannelse gennem idræt 2004, og til de potentielle uddannelsesmæssige fordele ved samarbejde mellem uddannelses- og sportsinstitutioner, som dette år påviste.
- (38) De lande, der er kandidater til optagelse i EU, samt de EFTA-lande, der er medlem af EØS, kan deltage i EF-programmer i henhold til aftaler, der indgås mellem Fællesskabet og disse lande.
- (39) Det Europæiske Råd i Thessaloniki den 19. og 20. juni 2003 godkendte Rådets konklusioner af 16. juni 2003 om Vestbalkan, herunder bilaget »Thessaloniki-dagsordenen for det vestlige Balkan: På vej mod europæisk integration«. Ifølge denne dagsorden bør lande, der deltager i stabiliserings- og associeringsprocessen, kunne deltage i EF-programmerne på grundlag af rammeaftaler, som indgås mellem Fællesskabet og disse lande.
- (40) Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund har erklæret, at de agter at indlede forhandlinger om indgåelse af aftaler på områder af fælles interesse som f.eks. Fællesskabets uddannelses- og ungdomsprogrammer.
- (41) Kommissionen og medlemsstaterne bør samarbejde om at sikre løbende tilsyn med og evaluering af programmet for livslang læring med henblik på ændringer, bl.a. af prioriteringen for gennemførelsen af foranstaltningerne. Evalueringen bør omfatte en ekstern evaluering foretaget af uafhængige og upartiske instanser.
- (42) I sin beslutning af 28. februar 2002 om gennemførelse af Socrates-programmet ⁽¹⁾ gjorde Europa-Parlamentet opmærksom på, at de administrative procedurer for støtteansøgere i programmets anden fase er uforholdsmæssigt belastende.

⁽¹⁾ EFT C 293 E af 28.11.2002, s. 103.

(43) Rådets forordning (EF, Euratom), nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget ⁽¹⁾ og Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 af 23. december 2002 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 ⁽²⁾, som sikrer Fællesskabets finansielle interesser, finder anvendelse under hensyntagen til: principperne om enkelthed og konsekvens i valget af budgetinstrumenter; begrænsningen af de tilfælde, hvor Kommissionen fortsat skal være direkte ansvarlig for programmernes gennemførelse og forvaltning; kravet om, at der skal være et rimeligt forhold mellem ressourcernes størrelse og den administrative byrde, der er forbundet med anvendelsen heraf.

(44) En gennemgribende administrativ forenkling af ansøgningsproceduren er væsentlig for en vellykket gennemførelse af programmet. De forvaltnings- og regnskabsmæssige forpligtelser bør stå i et rimeligt forhold til størrelsen af den finansielle støtte.

(45) Der bør desuden træffes passende foranstaltninger til at forebygge uregelmæssigheder og svig, og der bør tages skridt til at geninddrive midler, som er tabt, forkert udbetalt eller ukorrekt anvendt.

(46) Det er hensigtsmæssigt at sikre en korrekt afslutning af programmet for livslang læring, især med hensyn til fortsættelsen af de flerårige forvaltningsordninger som f. eks. finansiering af teknisk og administrativ bistand. Fra 1. januar 2014 bør den tekniske og administrative bistand om nødvendigt sikre forvaltningen af aktioner, som ikke er afsluttet ved udgangen af 2013, herunder overvågnings- og revisionsaktioner.

(47) Målet for denne afgørelse, nemlig at det europæiske samarbejde bidrager til uddannelse af høj kvalitet, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne på grund af behovet for multilaterale partnerskaber, tværnational mobilitet samt udveksling af oplysninger inden for Fællesskabet og kan derfor på grund af de nødvendige aktioner og foranstaltningers karakter bedre opfyldes på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går afgørelsen ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(48) I denne afgørelse fastlægges der for hele programmets varighed en finansieringsramme, der udgør det primære referencegrundlag som omhandlet i punkt 37 i den interinstitutionelle aftale af 17. maj 2006 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin

og sund økonomisk forvaltning ⁽³⁾ for budgetmyndigheden inden for rammerne af den årlige budgetprocedure.

(49) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne afgørelse bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽⁴⁾ —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

KAPITEL I

Programmet for livslang læring

Artikel 1

Etablering af programmet for livslang læring

1. Denne afgørelse etablerer et program for Fællesskabets indsats på området for livslang læring, i det følgende benævnt »programmet for livslang læring«.

2. Det overordnede mål for programmet for livslang læring er gennem livslang læring at bidrage til at udvikle Fællesskabet til et avanceret vidensbaseret samfund med en bæredygtig økonomisk udvikling, flere og bedre job og større social samhørighed, samtidig med at der sikres en god beskyttelse af miljøet af hensyn til de kommende generationer. Det er især hensigten at fremme vekselvirkningerne, samarbejdet og mobiliteten mellem uddannelsessystemerne i Fællesskabet, således at de bliver en kvalitetsreference på verdensplan.

3. De specifikke målsætninger for programmet for livslang læring er:

- at bidrage til udviklingen af livslang læring af høj kvalitet og at fremme en høj kvalitetsstandard, innovation og en europæisk dimension i systemer og praksis på området
- at støtte realiseringen af et europæisk område for livslang læring
- at bidrage til at skabe bedre muligheder for livslang læring i medlemsstaterne og gøre dem mere attraktive og tilgængelige
- at styrke livslang lærings bidrag til social samhørighed, aktivt medborgerskab, interkulturel dialog, ligestilling mellem kønnene og personlig udvikling
- at bidrage til at fremme kreativiteten, konkurrenceevnen, beskæftigelsesegnetheden og en øget iværksætterånd

⁽¹⁾ EFT L 248 af 16.9.2002, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 357 af 31.12.2002, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF, Euratom) nr. 1248/2006 (EUT L 227 af 19.8.2006, s. 3).

⁽³⁾ EUT C 139 af 14.6.2006, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23. Ændret ved afgørelse 2006/512/EF (EUT L 200 af 22.7.2006, s. 11).

- f) at bidrage til, at personer i alle aldre i højere grad deltager i livslang læring, også personer med særlige behov og personer fra dårligt stillede grupper, uanset socioøkonomisk baggrund
- g) at fremme sprogindlæring og sproglig mangfoldighed
- h) at støtte udvikling af ikt-baseret nyskabende indhold, tjenesteydelser, pædagogik og praksis inden for livslang læring
- i) at styrke livslang lærings rolle, når det drejer sig om at skabe en bevidsthed om et europæisk medborgerskab, baseret på forståelse af og respekt for menneskerettigheder og demokrati, og opfordre til tolerance og respekt for andre folkeslag og andre kulturer
- j) at fremme samarbejdet om kvalitetssikring inden for alle uddannelsesområdets sektorer i Europa
- k) at tilskynde til den bedste anvendelse af resultater, innovative produkter og processer samt til udveksling af god praksis på de områder, der er omfattet af programmet for livslang læring for at forbedre uddannelsernes kvalitet.
4. I overensstemmelse med de administrative bestemmelser, der er fastlagt i bilaget, skal programmet for livslang læring støtte og supplere de aktioner, der iværksættes af medlemsstaterne, samtidig med at deres ansvar for uddannelsessystemernes indhold og deres kulturelle og sproglige mangfoldighed respekteres fuldt ud.
5. Som angivet i artikel 3 skal målene for programmet for livslang læring nås ved gennemførelse af fire sektorprogrammer, et tværgående program og Jean Monnet-programmet (i det følgende kollektivt benævnt »underprogrammerne«).
6. Denne afgørelse gennemføres i perioden fra 1. januar 2007 til 31. december 2013. Dog kan forberedende foranstaltninger, herunder Kommissionens afgørelser, jf. artikel 9, gennemføres fra datoen for denne afgørelses ikrafttræden.
- 4) »lærere/undervisere«: personer, som i kraft af deres arbejde deltager direkte i uddannelsesprocessen i medlemsstaterne
- 5) »erhvervslærere«: personer, som i kraft af deres arbejde deltager direkte i erhvervsuddannelsesprocessen i medlemsstaterne
- 6) »studerende«: personer, der er indskrevet på en højere læreanstalt, uanset studieområde, med henblik på at følge en videregående uddannelse, der fører til erhvervelse af en anerkendt grad eller andre anerkendte kvalifikationer på videregående niveau til og med ph.d.-niveau
- 7) »praktikant«: en person, der følger en erhvervsuddannelse, enten ved en uddannelsesinstitution, en uddannelsesorganisation eller på en arbejdsplads
- 8) »voksen lærende«: en lærende, der deltager i voksenuddannelse
- 9) »personer på arbejdsmarkedet«: arbejdstagere, selvstændige eller personer, der står til rådighed for arbejdsmarkedet
- 10) »højere læreanstalt«:
- a) alle former for højere læreanstalter i overensstemmelse med national lovgivning eller praksis, der tilbyder anerkendte grader eller andre anerkendte kvalifikationer på videregående niveau, uanset hvorledes disse institutioner benævnes i medlemsstaterne
- b) enhver institution, i overensstemmelse med national lovgivning eller praksis, der tilbyder erhvervsuddannelse på videregående niveau
- 11) »fælles master«: master-uddannelser inden for videregående uddannelse, som
- a) involverer mindst tre højere læreanstalter fra tre forskellige medlemsstater
- b) følger et studieprogram, der indebærer en studieperiode på mindst to af disse tre institutioner
- c) har automatiske anerkendelsesprocedurer for studieperioder i partnerinstitutioner, som er baseret på eller er i overensstemmelse med det europæiske meritoverførselssystem
- d) resulterer i tildeling af fælles, dobbelte eller flere afgangseksaminer, som anerkendes i de medlemsstater, hvor de deltagende institutioner ligger
- 12) »erhvervsuddannelse«: enhver form for grundlæggende erhvervsuddannelse, herunder teknisk og faglig uddannelse og lærlingeuddannelse, som bidrager til opnåelse af en erhvervskvalifikation, der anerkendes af de kompetente

Artikel 2

Definitioner

I denne afgørelse forstås ved:

- 1) »førskole«: organiseret uddannelsesmæssig aktivitet, som iværksættes, inden den obligatoriske skoleuddannelse begynder
- 2) »elev«: en person, der er indskrevet som lærende i en skole
- 3) »skole«: alle former for institutioner, der udbyder almen uddannelse (førskoleniveau til folkeskole- og gymnasieniveau), erhvervsmæssig eller teknisk uddannelse, og undtagelsesvis — i forbindelse med foranstaltninger til fremme af sprogindlæring — institutioner, der ikke er skoler, men som udbyder lærlingeuddannelse

- myndigheder i den medlemsstat, hvor uddannelsen gennemføres, samt enhver erhvervmæssig efter- og videreuddannelse, der følges af personer, mens de er erhvervsaktive
- 13) »voksenuddannelse«: alle former for ikke-erhvervsrettet voksenuddannelse, uanset om denne er formel, ikke-formel eller uformel
- 14) »studiebesøg«: et besøg af kortere varighed, som foretages for at studere et særligt aspekt af livslang læring i en anden medlemsstat
- 15) »mobilitet«: at tilbringe en periode i en anden medlemsstat med henblik på studier, erhvervs erfaring, anden lærings- eller undervisningsaktivitet eller hermed forbunden administrativ aktivitet, der om nødvendigt understøttes af forberedelses- eller efteruddannelseskurser i værtslandets sprog eller arbejdssprog
- 16) »praktikophold«: en periode tilbragt i en virksomhed eller organisation i en anden medlemsstat, i fornødent omfang understøttet af forberedelses- eller efteruddannelseskurser i værtslandets sprog eller arbejdssprog, med henblik på at hjælpe personer med at tilpasse sig kravene på det europæiske arbejdsmarked, erhverve særlige færdigheder og forbedre forståelsen af det pågældende lands økonomiske og sociale kultur i forbindelse med opnåelse af erhvervs erfaring
- 17) »unilateral«: som involverer en enkelt institution
- 18) »bilateral«: som involverer partnere fra to medlemsstater
- 19) »multilateral«: som involverer partnere fra mindst tre medlemsstater. Kommissionen kan betragte foreninger eller organer, der har medlemmer fra mindst tre medlemsstater, som multilaterale
- 20) »partnerskab«: en bilateral eller multilateral aftale mellem en gruppe af institutioner eller organisationer i forskellige medlemsstater med det formål at gennemføre fælles europæiske aktiviteter inden for livslang læring
- 21) »netværk«: en formel eller uformel gruppering af organer, der er aktive på et særligt område, inden for en særlig disciplin eller sektor af livslang læring
- 22) »projekt«: en samarbejdsaktivitet med et nærmere bestemt resultat, der udvikles i fællesskab af en formel eller uformel gruppering af organisationer eller institutioner
- 23) »projektkoordinator«: den organisation eller institution, der er ansvarlig for gennemførelsen af den multilaterale sammenslutnings projekt
- 24) »projektpartnere«: de organisationer eller institutioner ud over projektkoordinatoren, som udgør den multilaterale sammenslutning
- 25) »virksomhed«: alle virksomheder, der udøver økonomisk aktivitet i den private eller den offentlige sektor, uanset deres størrelse og retlige status, og uanset hvilken erhvervssektor de opererer i, herunder erhvervsdrivende foreninger
- 26) »arbejdsmarkedets parter«: på nationalt plan: arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis; på fællesskabsplan: arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, som deltager i den sociale dialog på fællesskabsniveau
- 27) »vejledning og rådgivning«: en række aktiviteter som f.eks. information, evaluering, orientering og rådgivning med henblik på at støtte de lærende, undervisere og andet personale i deres valg i forbindelse med uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer eller beskæftigelsesmuligheder
- 28) »udbredelse og udnyttelse af resultater«: aktiviteter, der er tilrettelagt for at sikre, at resultaterne af programmet for livslang læring og dets forløbere anerkendes og demonstreres på passende vis og gennemføres i en større sammenhæng
- 29) »livslang læring«: al almen uddannelse, erhvervsuddannelse, ikke-formel læring og uformel læring, som man deltager i hele livet igennem, og som resulterer i øget viden og øgede færdigheder og kompetencer set ud fra et personligt, samfundsmæssigt, socialt og/eller beskæftigelsesmæssigt perspektiv. Det omfatter rådgivnings- og vejledningstjenester.

Artikel 3

Underprogrammer

1. Der er tale om følgende sektorale underprogrammer:

- a) Comenius-programmet, der vedrører undervisnings- og læringsbehov hos alle personer under førskole- og skoleuddannelse til og med gymnasieniveau samt de institutioner og organisationer, der udbyder sådan uddannelse
- b) Erasmus-programmet, der vedrører undervisnings- og læringsbehov hos alle personer under formel videregående uddannelse og erhvervsuddannelse på videregående niveau, uanset uddannelsens varighed, inklusive ph.d. studier, samt de institutioner og organisationer, der udbyder eller letter sådan uddannelse og erhvervsuddannelse
- c) Leonardo da Vinci-programmet, der vedrører undervisnings- og læringsbehov hos alle personer under erhvervsuddannelse bortset fra erhvervsuddannelse på videregående niveau, samt de institutioner og organisationer, der udbyder eller fremmer sådan uddannelse
- d) Grundtvig-programmet, der vedrører undervisnings- og læringsbehov hos personer, der deltager i alle former for voksenuddannelse, samt de institutioner og organisationer, der udbyder eller fremmer sådan uddannelse.

2. Det tværgående program vedrører følgende fire hovedaktiviteter:

- a) samarbejde om politik og innovation inden for livslang læring
- b) fremme af sprogindlæring
- c) udvikling af nyskabende ikt-baseret indhold, tjenesteydelser, pædagogik og praksis i forbindelse med livslang læring
- d) udbredelse og udnyttelse af resultater af aktioner, som støttes under programmet og tidligere relaterede programmer, samt udveksling af god praksis.

3. Jean Monnet-programmet skal støtte institutioner og aktiviteter på området for europæisk integration. Det omfatter de tre følgende nøgleaktiviteter:

- a) Jean Monnet-aktionen
- b) driftstilskud med henblik på at støtte bestemte institutioner, der beskæftiger sig med emner, der vedrører europæisk integration
- c) driftstilskud med henblik på at støtte andre europæiske institutioner og foreninger på uddannelsesområdet.

Artikel 4

Deltagelse i programmet for livslang læring

Programmet for livslang læring henvender sig til:

- a) elever, studerende, praktikanter og voksne studerende
- b) lærere, undervisere og andet personale inden for alle områder af livslang læring
- c) personer på arbejdsmarkedet
- d) institutioner eller organisationer, der udbyder læringsmuligheder i forbindelse med programmet for livslang læring eller inden for rammerne af dets underprogrammer
- e) personer og organer, der er ansvarlige for systemer og politikker vedrørende ethvert aspekt af livslang læring på lokalt, regionalt og nationalt plan
- f) virksomheder, arbejdsmarkedets parter og deres organisationer på alle niveauer, herunder brancheforeninger, handelskamre og industrien
- g) organer, der tilbyder vejledning, rådgivning og information om ethvert aspekt af livslang læring
- h) sammenslutninger, der er aktive inden for livslang læring, herunder studenter-, praktikant-, elev-, lærer- og forældre-sammenslutninger samt sammenslutninger for voksne lærende
- i) forskningscentre og -organer, der beskæftiger sig med emner i forbindelse med livslang læring

- j) nonprofit-organisationer, frivillige foreninger, ikke-statslige organisationer (ngo'er).

Artikel 5

Fællesskabsaktioner

1. Programmet for livslang læring omfatter støtte til følgende aktioner:

- a) mobilitet for personer, der deltager i livslang læring
- b) bilaterale og multilaterale partnerskaber
- c) multilaterale projekter, der især har til formål at fremme kvaliteten i de nationale uddannelsessystemer gennem tværnational overførsel af innovation
- d) unilaterale og nationale projekter
- e) multilaterale projekter og -netværk
- f) observation og analyse af politikker og systemer i forbindelse med livslang læring, udarbejdelse og løbende forbedring af referencemateriale, herunder undersøgelser, statistikker, analyser og indikatorer, en indsats for at understøtte gennemsækeligheden og anerkendelsen af kvalifikationer og tidligere uddannelse samt en indsats for at støtte samarbejdet om kvalitetssikring
- g) driftsstøtte til afholdelse af visse driftsmæssige og administrative udgifter i institutioner eller sammenslutninger, der er aktive på områder, som er omfattet af programmet for livslang læring
- h) andre initiativer til fremme af målsætningerne for programmet for livslang læring (ledsageforanstaltninger).

2. Der kan ydes fællesskabsstøtte til forberedende besøg i forbindelse med alle de aktioner, der er anført i denne artikel.

3. Kommissionen kan tilrettelægge seminarer, kollokvier eller møder, der skønnes at kunne fremme gennemførelsen af programmet for livslang læring, og iværksætte hensigtsmæssige informations-, publikations- og formidlingsaktiviteter og foranstaltninger til fremme af bevidstheden om programmet samt overvågning og evaluering af programmet.

4. De aktioner, der er omhandlet i denne artikel, kan enten gennemføres gennem indkaldelse af forslag, indkaldelse af tilbud eller direkte af Kommissionen.

Artikel 6

Kommissionens og medlemsstaternes opgaver

1. Kommissionen sikrer, at fællesskabsforanstaltningerne under programmet for livslang læring gennemføres effektivt.

2. Medlemsstaterne:

- a) træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at programmet for livslang læring fungerer effektivt på nationalt plan, og inddrager alle de parter, der efter national praksis eller lovgivning er involveret i forskellige aspekter af livslang læring
 - b) etablerer eller udpeger og overvåger en hensigtsmæssig struktur for den koordinerede forvaltning af gennemførelsen af aktioner under programmet for livslang læring på nationalt plan (nationale kontorer) herunder budgetforvaltning, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 54, stk. 2, litra c), i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og artikel 38 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 i overensstemmelse med følgende kriterier:
 - i) en organisation, der etableres eller udpeges som et nationalt kontor, skal være en juridisk person eller en del af en enhed med status som juridisk person og være underlagt den pågældende medlemsstats lovgivning. Et ministerium kan ikke udpeges som nationalt kontor
 - ii) hvert nationalt kontor skal have tilstrækkeligt personale til at varetage sine opgaver; personalet skal have de faglige og sproglige kapaciteter, der er nødvendige for at arbejde i et internationalt samarbejds miljø på uddannelsesområdet
 - iii) det skal råde over en hensigtsmæssig infrastruktur især med hensyn til informatik og kommunikation
 - iv) det skal operere i en administrativ kontekst, der sætter det i stand til at udføre dets opgaver på tilfredsstillende vis og til at undgå interessekonflikter
 - v) det skal være i stand til at anvende de finansielle forvaltningsbestemmelser og aftalemæssige betingelser, der er fastsat på fællesskabsplan
 - vi) det skal kunne stille den tilstrækkelige finansielle sikkerhed fortrinsvis i form af en offentlig garanti, og dets forvaltningskapacitet skal være hensigtsmæssig i forhold til omfanget af de fællesskabsmidler, som det skal forvalte
 - c) tager ansvaret for, at de nationale kontorer, som er beskrevet i litra b), på korrekt vis forvalter de midler, der overføres til de nationale kontorer til støtte af projekter, og især for de nationale kontorer overholdelse af principperne om gennemskuelighed, ligebehandling og om at undgå dobbeltfinansiering med andre former for fællesskabsmidler og overholdelse af forpligtelsen til at overvåge projekter og inddrive eventuelle midler, som modtagerne skal tilbagebetale
 - d) træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre passende revision af og finansielt tilsyn med de i litra b) omhandlede nævnte nationale kontorer, herunder især:
 - i) før det nationale kontor påbegynder sit arbejde, forsyne Kommissionen med de nødvendige garantier med hensyn til kontorets eksistens, relevans og reglementerede drift i overensstemmelse med bestemmelserne om sund økonomisk forvaltning, samt tilsyns- og revisionssystemerne og procedurerne for indkøb og støttetildeling
 - ii) hvert år fremsende en erklæring til Kommissionen, hvori der garanteres for pålideligheden af de nationale kontorer finansielle systemer og procedurer og for kontrollen med deres regnskaber
 - e) er i tilfælde af uregelmæssigheder, forsømmelighed eller svig, som kan tillægges et nationalt kontor, der er etableret eller udpeget i henhold til litra b), og såfremt dette giver anledning til, at Kommissionen over for det nationale kontor rejser krav, som der ikke er fuld dækning for, ansvarlige for de ikke inddrevne midler
 - f) udpeger på Kommissionens anmodning de institutioner eller organisationer, der udbyder læringsmuligheder, eller de typer af sådanne institutioner eller organisationer, der skal betragtes som berettigede til at deltage i programmet for livslang læring i de respektive områder
 - g) bestræber sig på at vedtage alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at fjerne retlige og administrative hindringer for, at programmet for livslang læring kan fungere korrekt
 - h) tager skridt til at sikre, at de potentielle synergieffekter med andre fællesskabsprogrammer og finansielle instrumenter og med andre relevante programmer, der findes i den pågældende medlemsstat, udnyttes på nationalt plan.
3. Kommissionen sikrer i samarbejde med medlemsstaterne:
- a) overgangen mellem de foranstaltninger, der gennemføres inden for rammerne af tidligere programmer på området for uddannelse og livslang læring og de foranstaltninger, der skal gennemføres under programmet for livslang læring
 - b) tilstrækkelig beskyttelse af Fællesskabernes finansielle interesser især ved at indføre effektive, afskrækkende forholdsregler, der står i forhold til overtrædelsen, administrativ kontrol og sanktioner
 - c) vid udbredelse af oplysning om og offentlig omtale af samt opfølgning af aktioner, der modtager støtte fra programmet for livslang læring
 - d) indsamling, analyse og behandling af foreliggende data, der kræves for at måle resultaterne og virkningerne af programmet og overvåge og evaluere aktiviteter, jf. artikel 15
 - e) formidling af resultaterne af den foregående generation af programmer vedrørende uddannelse og erhvervsuddannelse og af programmet for livslang læring.

Artikel 7

Tredjelandes deltagelse

1. Programmet for livslang læring er åbent for deltagelse af:

- a) EFTA-lande, der er medlemmer af EØS, i overensstemmelse med de betingelser, som er fastlagt i EØS-aftalen
- b) kandidatlandene, der er omfattet af førtiltrædelsesstrategien, i overensstemmelse med de generelle principper og betingelser, som fastlagt i de rammeaftaler, der er indgået med disse lande om deres deltagelse i fællesskabsprogrammer
- c) landene i det vestlige Balkan i overensstemmelse med de bestemmelser, der skal aftales med disse lande efter etableringen af en rammeaftale vedrørende deres deltagelse i fællesskabsprogrammerne
- d) Det Schweiziske Forbund på grundlag af en bilateral aftale, der skal indgås med dette land.

2. Første nøgleaktivitet i Jean Monnet-programmet angivet i artikel 3, stk. 3, litra a), er desuden åben for deltagelse af højere læreanstalter i alle øvrige tredjelande.

3. Tredjelande, der deltager i programmet for livslang læring, bliver underlagt de samme forpligtelser og skal udføre de samme opgaver som medlemsstaterne jf. denne afgørelse.

Artikel 8

Internationalt samarbejde

I henhold til programmet for livslang læring og i overensstemmelse med artikel 9 kan Kommissionen samarbejde med tredjelande og med andre kompetente internationale organisationer, herunder Europarådet, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) og De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur (UNESCO).

KAPITEL II

Gennemførelse af programmet for livslang læring

Artikel 9

Gennemførelsesforanstaltninger

1. Foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af programmet for livslang læring, og som vedrører følgende elementer, vedtages af Kommissionen efter proceduren i artikel 10, stk. 2:

- a) den årlige arbejdsplan, herunder prioriteter
- b) de årlige tildelinger og fordelingen af midler mellem og inden for underprogrammerne

c) de overordnede retningslinjer for gennemførelse af underprogrammerne (herunder afgørelsen om arten af aktionerne, deres varighed og finansieringsniveau) deres udvælgelseskriterier og -procedurer

d) Kommissionens forslag om udvælgelse af ansøgninger til multilaterale projekter og netværk som omhandlet i artikel 33, stk. 1, litra b) og c)

e) Kommissionens forslag om udvælgelse af ansøgninger til aktioner omhandlet i artikel 5, stk. 1, litra e), der ikke er dækket af litra d), og til aktioner omhandlet i artikel 5, stk. 1, litra f), g) og h), for hvilke den foreslåede fællesskabsstøtte overstiger 1 mio. EUR

f) fastlæggelsen af Kommissionens, medlemsstaternes og de nationale kontoreres respektive roller og ansvar med hensyn til proceduren for de nationale kontorer, jf. bilag

g) fordelingen af midler mellem medlemsstaterne i forbindelse med aktioner, der skal forvaltes gennem proceduren for de nationale kontorer, jf. bilag

h) ordninger til sikring af intern sammenhæng i programmet for livslang læring

i) ordninger for tilsyn med og evaluering af programmet for livslang læring og underprogrammerne og for resultatformidling og -overførsel.

2. Foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af alle andre elementer end dem, der er specificeret i stk. 1, vedtages efter proceduren i artikel 10, stk. 3.

Artikel 10

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen består af et udvalg, i det følgende benævnt »udvalget«.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til to måneder.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

5. Medlemsstaterne må ikke repræsenteres af personer, der er beskæftiget i eller har driftsmæssigt ansvar for de i artikel 6, stk. 2, litra b), omhandlede nationale kontorer.

Artikel 11

Arbejdsmarkedets parter

1. Når udvalget høres om spørgsmål, der vedrører gennemførelsen af denne afgørelse på erhvervsuddannelsesområdet, kan repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, som udnævnes af Kommissionen på grundlag af forslag fra arbejdsmarkedets parter i Europa, deltage i udvalgets arbejde som observatører.

Antallet af sådanne observatører skal svare til antallet af repræsentanter fra medlemsstaterne.

2. Observatorerne har ret til at anmode om, at deres holdning anføres i udvalgets mødereferater.

Artikel 12

Horisontale politikker

Ved gennemførelsen af programmet for livslang læring skal der tages passende skridt til at sikre, at det i fuldt omfang bidrager til at befordre Fællesskabets horisontale politikker, især ved at:

- a) fremme bevidstheden om vigtigheden af den kulturelle og sproglige mangfoldighed og multikulturalisme i Europa samt behovet for at bekæmpe racisme, fordomme og fremmedhad
- b) sørge for lærende med særlige behov, især ved at bidrage til deres integration i det almindelige uddannelses- og erhvervsuddannelsessystem
- c) fremme ligestilling mellem mænd og kvinder og bidrage til at bekæmpe alle former for forskelsbehandling, der er baseret på køn, racemæssig eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Artikel 13

Sammenhæng og komplementaritet med andre politikker

1. Kommissionen sikrer i samarbejde med medlemsstaterne overordnet sammenhæng og komplementaritet med arbejdsprogrammet »Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010« og andre relevante fællesskabspolitikker, -instrumenter og -aktioner, herunder især inden for kultur, medier, ungdom, forskning og udvikling, beskæftigelse, anerkendelse af eksamensbeviser, erhvervspolitik, miljø, it og Fællesskabets statistiske program.

Kommissionen sikrer i samarbejde med medlemsstaterne en effektiv forbindelse mellem programmet for livslang læring og de uddannelsesprogrammer og -aktioner, der gennemføres som led i Fællesskabets førtiltrædelsesinstrumenter, og andet samarbejde med tredjelande og kompetente internationale organisationer.

2. Kommissionen holder regelmæssigt udvalget underrettet om andre relevante fællesskabsinitiativer, som lanceres på området

for livslang læring, herunder samarbejde med tredjelande og internationale organisationer.

3. Ved gennemførelsen af foranstaltningerne under programmet for livslang læring tager Kommissionen og medlemsstaterne hensyn til prioriteringerne i de integrerede retningslinjer for beskæftigelsen, som Rådet har vedtaget som led i Lissabonpartnerskabet for vækst og beskæftigelse.

4. I partnerskab med arbejdsmarkedets parter på europæisk plan tilstræber Kommissionen, at der udvikles en hensigtsmæssig koordination mellem programmet for livslang læring og den sociale dialog på fællesskabsplan, herunder i de forskellige økonomiske sektorer.

5. I forbindelse med gennemførelsen af programmet for livslang læring sikrer Kommissionen en passende bistand fra Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (Cedefop) på områder, der ligger inden for centrets kompetencer og i overensstemmelse med de ordninger, som er fastlagt i Rådets forordning (EØF) nr. 337/75 ⁽¹⁾. I nødvendigt omfang kan Kommissionen desuden sikre støtte fra Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut inden for dets mandatområde og i overensstemmelse med de ordninger, der er fastlagt i Rådets forordning (EØF) nr. 1360/90 ⁽²⁾.

6. Kommissionen holder regelmæssigt Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsrettet Uddannelse underrettet om relevante fremskridt inden for erhvervsuddannelse.

KAPITEL III

Finansielle bestemmelser — evaluering

Artikel 14

Finansiering

1. Den vejledende finansielle ramme for gennemførelsen af denne afgørelse for syv år fra den 1. januar 2007 fastsættes til 6 970 000 000 EUR. De beløb, der tildeles Comenius-, Erasmus-, Leonardo da Vinci- og Grundtvig-programmerne inden for denne ramme, må ikke være mindre end de beløb, der er anført i bilagets punkt B.11. Kommissionen kan ændre disse beløb efter proceduren i artikel 10, stk. 2.

2. Op til 1 % af tildelingerne til programmet for livslang læring kan anvendes til at støtte deltagelse af partnere fra tredjelande, der ikke deltager i partnerskabs-, projekt- og netværksaktioner, som afholdes under programmet for livslang læring i henhold til bestemmelserne i artikel 7.

3. De årlige bevillinger godkendes af budgetmyndigheden inden for rammerne af den finansielle ramme.

⁽¹⁾ EFT L 39 af 13.2.1975, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 131 af 23.5.1990, s. 1.

*Artikel 15***Overvågning og evaluering**

1. Kommissionen skal i samarbejde med medlemsstaterne løbende overvåge og evaluere programmet for livslang læring set i forhold til målene.

2. Kommissionen iværksætter regelmæssige uafhængige eksterne evalueringer af programmet for livslang læring og offentliggør løbende statistikker, der gør det muligt at følge udviklingen.

3. Resultaterne af overvågningen og evalueringen af programmet for livslang læring og den foregående generation af uddannelsesprogrammer tages i betragtning ved programmets gennemførelse.

4. Medlemsstaterne sender henholdsvis senest den 30. juni 2010 og senest den 30. juni 2015 Kommissionen rapporter om gennemførelsen og om virkningerne af programmet for livslang læring.

5. Kommissionen forelægger for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget:

- a) senest den 31. marts 2011 en midtvejsrapport om de kvalitative og kvantitative aspekter af gennemførelsen af programmet for livslang læring, herunder en analyse af de opnåede resultater
- b) senest den 31. december 2011 en meddelelse om fortsættelsen af programmet for livslang læring
- c) senest den 31. marts 2016 en efterfølgende evalueringsrapport.

AFSNIT II

UNDERPROGRAMMERNE*KAPITEL I***Comenius-programmet***Artikel 16***Deltagelse i Comenius-programmet**

Inden for rammerne af programmet for livslang læring er Comenius-programmet rettet mod:

- a) elever under skoleuddannelse til og med gymnasietrinnet
- b) skoler, som specificeret af medlemsstaterne
- c) lærere og andet personale på disse skoler
- d) sammenslutninger, nonprofit-organisationer, ngo'er og repræsentanter for personer, der er involveret i skoleuddannelse

e) personer og organer, der er ansvarlige for tilrettelæggelse og afholdelse af undervisning på lokalt, regionalt og nationalt plan

f) forskningscentre og -organer, der beskæftiger sig med spørgsmål i forbindelse med livslang læring

g) højere læreanstalter

h) organer, der tilbyder vejledning, rådgivning og information om ethvert aspekt af livslang læring.

*Artikel 17***Comenius-programmets målsætninger**

1. Ud over de målsætninger for programmet for livslang læring, der er anført i artikel 1, er Comenius-programmets specifikke mål:

- a) at udvikle de unges og undervisernes kendskab til og forståelse for de europæiske kulturers og sprogs mangfoldighed og dennes værdi
- b) at hjælpe unge til at erhverve de grundlæggende livsfærdigheder og -kompetencer, der er nødvendige for deres personlige udvikling, den fremtidige beskæftigelse og for aktivt europæisk medborgerskab.

2. Comenius-programmets operationelle målsætninger er:

- a) at forbedre kvaliteten og øge omfanget af mobilitet for elever og undervisningspersonale i de forskellige medlemsstater
- b) at forbedre kvaliteten og øge omfanget af partnerskaber mellem skoler i forskellige medlemsstater, således at 3 mio. elever deltager i fælles uddannelsesaktiviteter i programperioden
- c) at tilskynde til tilegnelse af moderne fremmedsprog
- d) at støtte udvikling af ikt-baseret nyskabende indhold, tjenesteydelser, pædagogik og praksis inden for livslang læring
- e) at styrke kvaliteten og den europæiske dimension i læreruddannelsen
- f) at støtte forbedringer af de pædagogiske tilgange og skoleforvaltningen.

*Artikel 18***Comenius-programmets aktioner**

1. Følgende aktioner kan modtage støtte fra Comenius-programmet:

- a) Enkeltpersoners mobilitet, jf. artikel 5, stk. 1, litra a). Ved tilrettelæggelsen eller finansieringen af en sådan mobilitet

skal der træffes de nødvendige forberedende foranstaltninger, og der skal tages skridt til at sikre, at der føres tilstrækkeligt tilsyn med og forefindes den fornødne vejledning og støtte til personer i mobilitetsophold.

Sådan mobilitet kan omfatte:

- i) udveksling af elever og personale
 - ii) mobilitet til skoler for elever og ophold på skoler eller i virksomheder for undervisere
 - iii) læreres og andre underviseres deltagelse i uddannelseskurser
 - iv) studier og forberedende besøg i forbindelse med mobilitets-, partnerskabs-, projekt- eller netværksaktiviteter
 - v) assistentophold for lærere og lærerkandidater.
- b) Udvikling af partnerskaber, jf. artikel 5, stk. 1, litra b), mellem
- i) skoler med henblik på udarbejdelse af fælles læringsprojekter for elever og deres lærere (Comenius-skolepartnerskaber)
 - ii) organisationer, der har ansvaret for ethvert aspekt af skoleuddannelse med henblik på fremme af regional samarbejde (Comenius-Regio-partnerskaber).
- c) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e). Projekterne kan bl.a. have til formål at:
- i) udvikle, fremme og formidle bedste uddannelsespraksis, herunder nye undervisningsmetoder eller -materialer
 - ii) udvikling eller udveksling af erfaringer med informationsformidlingssystemer eller rådgivning, som er særligt tilpasset til de lærende, undervisere og andet personale, som deltager i Comenius-programmet
 - iii) udvikle, fremme og formidle nye læreruddannelseskurser eller kursusindhold.
- d) Multilaterale netværk, jf. artikel 5, stk. 1, litra e). Netværkene kan bl.a. have til formål at:
- i) udvikle uddannelse inden for det fag eller fagområde, som de beskæftiger sig med, enten for at tilgodese egne behov eller for at bidrage til uddannelsen generelt

- ii) erhvervelse og formidling af relevant god praksis og innovation
 - iii) yde vejledning om indholdet i projekter og partnerskaber, som andre har iværksat
 - iv) fremme udviklingen af behovsanalyser og den praktiske anvendelse heraf inden for skoleuddannelse.
- e) Andre initiativer, som er rettet mod at fremme Comenius-programmets målsætninger, jf. artikel 5, stk. 1, litra h) (ledsageforanstaltninger).

2. De driftsmæssige enkeltheder i de aktioner, der er omhandlet i stk. 1, fastlægges efter proceduren i artikel 10, stk. 2.

Artikel 19

Tildeling til Comenius-programmet

Mindst 80 % af det beløb, der tildeles Comenius-programmet afsættes til støtte af mobilitet jf. artikel 18, stk. 1, litra a), og til Comenius-partnerskaber, jf. artikel 18, stk. 1, litra b).

KAPITEL II

Erasmus-programmet

Artikel 20

Deltagelse i Erasmus-programmet

Inden for rammerne af programmet for livslang læring er Erasmus-programmet rettet mod:

- a) studerende og praktikanter, som deltager i alle former for videregående uddannelse og erhvervsuddannelse
- b) højere læreanstalter som specificeret af medlemsstaterne
- c) lærere, erhvervslærere og andet personale på disse læreanstalter
- d) sammenslutninger og repræsentanter for personer, der er involveret i videregående uddannelse, herunder relevante studenter-, universitets- og lærerforeninger
- e) virksomheder, arbejdsmarkedets parter og andre repræsentanter for arbejdslivet
- f) offentlige og private organer, herunder nonprofit-organisationer og ngo'er, der er ansvarlige for tilrettelæggelse og afholdelse af undervisning inden for uddannelse og erhvervsuddannelse på lokalt, regionalt og nationalt plan
- g) forskningscentre og -organer, der beskæftiger sig med spørgsmål i forbindelse med livslang læring

- h) organer, der tilbyder vejledning, rådgivning og information om ethvert aspekt af livslang læring.

Artikel 21

Erasmus-programmets målsætninger

1. Ud over de målsætninger for programmet for livslang læring, der er anført i artikel 1, er Erasmus-programmets specifikke mål:

- a) at støtte etableringen af et europæisk område for videregående uddannelse
- b) at styrke de videregående uddannelser og de videregående erhvervsuddannelsers bidrag til innovationsprocessen.

2. Erasmus-programmets operationelle målsætninger er:

- a) at forbedre kvaliteten og øge antallet af mobilitetsophold for studerende og undervisningspersonale i hele Europa for at bidrage til inden 2012 at nå op på mindst 3 mio. individuelle mobilitetsophold inden for rammerne af Erasmus-programmet og de forudgående programmer
- b) at forbedre kvaliteten og øge det multilaterale samarbejdes omfang mellem højere læreanstalter i Europa
- c) at øge gennemsigtigheden og sammenligneligheden af kvalifikationer, som er erhvervet på videregående uddannelser og videregående erhvervsuddannelser i Europa
- d) at forbedre kvaliteten og udvide omfanget af samarbejdet mellem højere læreanstalter og virksomhederne
- e) at lette udviklingen af innovativ praksis inden for videregående uddannelse og erhvervsuddannelse og overførslen heraf, herunder fra et deltagende land til andre
- f) at støtte udvikling af ikt-baseret nyskabende indhold, tjenesteydelser, pædagogik og praksis inden for livslang læring.

Artikel 22

Erasmus-programmets aktioner

1. Følgende aktioner kan modtage støtte fra Erasmus-programmet:

- a) Enkeltpersoners mobilitet, jf. artikel 5, stk. 1, litra a). Sådan mobilitet kan omfatte:
- i) mobilitet for studerende med henblik på studie- eller uddannelsesophold i medlemsstaterne på højere læreanstalter samt praktikophold i virksomheder, uddannelsescentre, forskningscentre eller andre organisationer

- ii) mobilitet for undervisningspersonale på højere læreanstalter med henblik på at undervise eller modtage uddannelse i en partnerinstitution i udlandet

- iii) mobilitet for andet personale på højere læreanstalter og virksomhedspersonale i uddannelsesøjemed

- iv) intensive Erasmus-programmer, som afholdes multilateralt.

Der kan også ydes støtte til videregående hjem- og værtsinstitutioner eller virksomheder i forbindelse med aktioner, der skal sikre kvaliteten i alle faser af mobilitetsordningerne, herunder sproglig forberedelse og efteruddannelse.

- b) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der bl.a. fokuserer på nytænkning og eksperimenter og udveksling af god praksis på de områder, der er nævnt under de specifikke og operationelle målsætninger
- c) Multilaterale netværk, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der drives af sammenslutninger af højere læreanstalter og vedrører et fag eller et tværfagligt område (Erasmus-tematiske netværk), som har til formål at udvikle nye læringsbegreber og -kompetencer. Sådanne netværk kan også omfatte repræsentanter for andre offentlige organer eller for virksomheder eller foreninger.
- d) Andre initiativer, der er rettet mod at fremme Erasmus-programmets målsætninger, jf. artikel 5, stk. 1, litra h) (ledsageforanstaltninger).

2. Enkeltpersoner, der deltager i mobilitet under stk. 1, litra a), nr. i), (Erasmus-studerende), skal være:

- a) studerende på højere læreanstalter, der er indskrevet på mindst andet år, og som tilbringer en studieperiode i en anden medlemsstat inden for rammerne af Erasmus-programmets mobilitetsaktion, uanset om de modtager finansiel støtte fra programmet. Sådanne perioder skal anerkendes i fuldt omfang i henhold til de interinstitutionelle aftaler mellem sende- og værtsinstitutioner. Værtsinstitutionerne opkræver ikke studieafgift af sådanne studerende

- b) studerende, der deltager i fælles master-programmer, og som deltager i mobilitet
- c) studerende på højere læreanstalter, der deltager i praktikophold.

3. De driftsmæssige enkeltheder i de aktioner, der er angivet i stk. 1, fastlægges efter proceduren i artikel 10, stk. 2.

Artikel 23

Tildeling til Erasmus-programmet

Mindst 80 % af de beløb, der tildeles Erasmus-programmet, afsættes til støtte for mobilitet, som omhandlet i artikel 22, stk. 1, litra a).

KAPITEL III

Leonardo da Vinci-programmet

Artikel 24

Deltagelse i Leonardo da Vinci-programmet

Inden for rammerne af programmet for livslang læring er Leonardo da Vinci-programmet rettet mod:

- a) personer, der følger alle former for erhvervsuddannelse undtagen videregående uddannelse
- b) personer på arbejdsmarkedet
- c) institutioner eller organisationer, der tilbyder læringsmuligheder inden for Leonardo da Vinci-programmets rammer
- d) lærere, erhvervslærere og andet personale i disse institutioner eller organisationer
- e) sammenslutninger og repræsentanter for personer, der er involveret i erhvervsuddannelse, herunder relevante praktikanter, forældre- og lærersammenslutninger
- f) virksomheder, arbejdsmarkedets parter og andre repræsentanter for arbejdslivet, herunder handelskamre og brancheforeninger
- g) organer, der tilbyder vejledning, rådgivning og information om ethvert aspekt af livslang læring
- h) personer og organer, der er ansvarlige for uddannelses-systemer og -politikker, som vedrører ethvert aspekt af erhvervsuddannelse på lokalt, regionalt og nationalt plan
- i) forskningscentre og -organer, der beskæftiger sig med emner i forbindelse med livslang læring
- j) højere læreanstalter
- k) nonprofit-organisationer, frivillige foreninger og ngo'er.

Artikel 25

Leonardo da Vinci-programmets målsætninger

1. Ud over de målsætninger for programmet for livslang læring, der er anført i artikel 1, er Leonardo da Vinci-programmets specifikke mål:

- a) at støtte deltagere i uddannelses- og efteruddannelsesaktiviteter i at erhverve og anvende viden, færdigheder og kvalifikationer med henblik på fremme af personlig udvikling, beskæftigelsesegnethed og deltagelse i det europæiske arbejdsmarked
- b) at støtte kvalitetsforbedringer og fornyelse af erhvervsuddannelsessystemer, -institutioner og -praksis
- c) at gøre erhvervsuddannelse og mobilitet for arbejdsgivere og enkeltpersoner mere tiltrækkende samt at fremme praktikanterens mobilitet.

2. Leonardo da Vinci-programmets operationelle målsætninger er:

- a) at forbedre kvaliteten og øge omfanget af mobilitet i hele Europa for personer, som er involveret i erhvervsuddannelse (grunduddannelse og efter- og videreuddannelse), med henblik på at øge antallet af virksomhedsophold til mindst 80 000 pr. år inden udløbet af programmet for livslang læring
- b) at forbedre kvaliteten og øge omfanget af samarbejdet mellem institutioner eller organisationer, der tilbyder læringsmuligheder, virksomheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante organer i hele Europa
- c) at fremme udviklingen af innovativ praksis på erhvervsuddannelsesområdet, bortset fra videregående uddannelse, og overførsel af sådan praksis bl.a. fra ét deltagende land til andre
- d) at forbedre gennemskueligheden og anerkendelsen af kvalifikationer og kompetencer, også når disse er erhvervet gennem ikke-formel og uformel uddannelse
- e) at tilskynde til tilegnelse af moderne fremmedsprog
- f) at støtte udvikling af nyskabende indhold, tjenesteydelser, pædagogik og praksis inden for livslang læring, der er baseret på ikt.

Artikel 26

Leonardo da Vinci-programmets aktioner

1. Følgende aktioner kan modtage støtte fra Leonardo da Vinci-programmet:

- a) Enkeltpersoners mobilitet, jf. artikel 5, stk. 1, litra a). Ved tilrettelæggelsen eller finansieringen af en sådan mobilitet skal der træffes de nødvendige forberedende foranstaltninger, herunder sproglig forberedelse, og tages skridt til at sikre, at der føres tilstrækkeligt tilsyn med og findes den fornødne støtte til personer i mobilitetsophold. Sådan mobilitet kan omfatte:

- i) tværnationale ophold i virksomheder eller uddannelsesinstitutioner
- ii) ophold og udvekslinger med henblik på underviseres og vejlederes videre faglige udvikling samt personer, der er ansvarlige for uddannelsessteder og for virksomheders uddannelsesplanlægning og karriererådgivning.
- b) Partnerskaber, jf. artikel 5, stk. 1, litra b), der fokuserer på temaer af fælles interesse for de deltagende organisationer.
- c) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra c), især projekter, der har til formål at forbedre uddannelsessystemerne ved at fokusere på overførsel af innovation, og som indebærer en sproglig kulturel og juridisk tilpasning til de nationale behov, for så vidt de innovative produkter og processer er udviklet i anden kontekst.
- d) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der har til formål at forbedre uddannelsessystemerne ved at fokusere på udvikling af innovation og god praksis.
- e) Tematiske netværk bestående af eksperter og organisationer, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der beskæftiger sig med specifikke erhvervsuddannelsesspørgsmål.
- f) Andre initiativer, der er rettet mod at fremme Leonardo da Vinci-programmets målsætninger, jf. artikel 5, stk. 1, litra h) (ledsageforanstaltninger).
- c) lærere og andet personale i disse institutioner eller organisationer
- d) institutioner, der beskæftiger sig med grund- og videreuddannelse af voksenundervisere
- e) sammenslutninger og repræsentanter for personer, der er involveret i voksenuddannelse, herunder studenter- og lærersammenslutninger
- f) organer, der yder vejledning, rådgivning og information om ethvert aspekt vedrørende livslang læring
- g) personer og organer, der er ansvarlige for uddannelsessystemer og -politikker, som vedrører ethvert aspekt af voksenuddannelse, på lokalt, regionalt og nationalt plan
- h) forskningscentre og -organer, der beskæftiger sig med emner vedrørende livslang læring
- i) virksomheder
- j) nonprofit-organisationer, frivillige foreninger og ngo'er
- k) højere læreanstalter.

Artikel 29

Grundtvig-programmets målsætninger

2. De driftsmæssige enkeltheder i sådanne aktioner fastlægges efter proceduren i artikel 10, stk. 2.
- Artikel 27
- Tildeling til Leonardo da Vinci-programmet**
- Mindst 60 % af de beløb, der tildeles Leonardo da Vinci-programmet afsættes til støtte for mobilitet og partnerskab, jf. artikel 26, stk. 1, litra a) og b).
- KAPITEL IV
- Grundtvig-programmet**
- Artikel 28
- Deltagelse i Grundtvig-programmet**
- Inden for rammerne af programmet for livslang læring er Grundtvig-programmet rettet mod:
- a) lærende, der deltager i voksenuddannelse
 - b) institutioner eller organisationer, der tilbyder læringsmuligheder i voksenuddannelse
 - c) at hjælpe personer fra socialt udsatte og marginaliserede grupper, især ældre personer og personer, der har forladt uddannelsessystemet uden grundlæggende kvalifikationer, ved at tilbyde dem alternative muligheder for adgang til voksenuddannelse
1. Ud over de målsætninger for programmet for livslang læring, der er anført i artikel 1, er Grundtvig-programmets specifikke mål:
 - a) at reagere på de uddannelsesmæssige udfordringer, som skyldes Europas aldrende befolkning
 - b) at tilbyde voksne veje til at forbedre deres viden og kompetence.
 2. Grundtvig-programmets operationelle målsætninger er:
 - a) at forbedre kvaliteten af og øge adgangen til og omfanget af mobilitet i hele Europa for personer, der er involveret i voksenuddannelse, således at der inden 2013 årligt ydes støtte til mindst 7 000 enkeltpersoner inden for denne kategori
 - b) at forbedre kvaliteten og øge omfanget af samarbejdet mellem organisationer, der beskæftiger sig med voksenuddannelse i hele Europa

- d) at fremme udviklingen af innovativ praksis inden for voksenuddannelse og overførsel af sådan praksis bl.a. fra ét deltagende land til andre
- e) at støtte udvikling af ikt-baseret nyskabende indhold, tjenesteydelser, pædagogik og praksis inden for livslang læring
- f) at forbedre de pædagogiske tilgange og forvaltningen af voksenuddannelsesinstitutionerne.

Artikel 30

Grundtvig-programmets aktioner

1. Følgende aktioner kan modtage støtte fra Grundtvig-programmet:

- a) Enkeltpersoners mobilitet, jf. artikel 5, stk. 1, litra a). Ved tilrettelæggelsen eller finansieringen af en sådan mobilitet skal der træffes de nødvendige forberedende foranstaltninger og tages skridt til at sikre, at der føres tilstrækkeligt tilsyn med, og at der forefindes den fornødne støtte til personer i mobilitetsophold. Sådan mobilitet kan omfatte besøg, assistentophold og udvekslinger af deltagere i formel og ikke-formel voksenuddannelse, herunder uddannelse og efteruddannelse af voksenundervisere, navnlig i synergi med partnerskaber og projekter.
- b) Partnerskaber, jf. artikel 5, stk. 1, litra b), kaldet »Grundtvig-læringspartnerskaber«, der fokuserer på temaer af fælles interesse for de deltagende organisationer.
- c) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der fokuserer på at forbedre uddannelsessystemerne gennem udvikling og overførsel af innovation og god praksis.
- d) Tematiske netværk bestående af eksperter og organisationer, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), kaldet »Grundtvig-netværk«, der især beskæftiger sig med:
 - i) udvikling af voksenuddannelse inden for det fag, fagområde eller det forvaltningsmæssige aspekt, de vedrører
 - ii) kortlægning, forbedring og formidling af relevant god praksis og innovation
 - iii) vejledning om indholdet i projekter og partnerskaber, som andre har iværksat, og som fremmer vekselvirkningen mellem sådanne projekter og partnerskaber
 - iv) fremme af udviklingen af behovsanalyser og kvalitets-sikring inden for voksenuddannelse.

- e) Andre initiativer, som er rettet mod at fremme Grundtvig-programmets målsætninger, jf. artikel 5, stk. 1, litra h) (ledsageforanstaltninger).

2. De driftsmæssige enkeltheder i sådanne aktioner fastlægges efter proceduren i artikel 10, stk. 2.

Artikel 31

Tildeling til Grundtvig-programmet

Mindst 55 % af de beløb, der tildeles Grundtvig-programmet afsættes til støtte for mobilitet og partnerskab, jf. artikel 30, stk. 1, litra a) og b).

KAPITEL V

Det tværgående program

Artikel 32

Det tværgående programs målsætninger

1. Ud over de målsætninger for programmet for livslang læring, der er anført i artikel 1, er de specifikke mål for det tværgående program:

- a) at fremme europæisk samarbejde på områder, der omfatter to eller flere sektorale underprogrammer
 - b) at fremme kvaliteten og gennemsigtigheden i medlemsstaternes uddannelsessystemer.
2. Det tværgående programs operationelle målsætninger er:
- a) at støtte den politiske udvikling og samarbejdet på europæisk plan inden for livslang læring, især i forbindelse med Lissabon-processen og arbejdsprogrammet »Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010« samt Bologna- og Københavnsprocesserne og efterfølgende processer
 - b) at sikre et tilstrækkeligt udbud af sammenlignelige oplysninger, statistikker og analyser for at understøtte udviklingen af politikker for livslang læring og at overvåge fremskridtene i opfyldelsen af målsætningerne om og målene for livslang læring og at indkredse områder, der skal gøres til genstand for særlig opmærksomhed
 - c) at fremme sprogindlæring og støtte sproglig mangfoldighed i medlemsstaterne
 - d) at støtte udviklingen af ikt-baseret nyskabende indhold, tjenester, pædagogik og praksis for livslang læring
 - e) at sikre, at resultaterne af programmet for livslang læring anerkendes på passende vis samt demonstreres og gennemføres i vidt omfang.

Artikel 33

Det tværgående programs aktioner

1. Følgende aktioner kan modtage støtte i henhold til den i artikel 3, stk. 2, litra a), angivne nøgleaktivitet, som er samarbejde om politik og innovation inden for livslang læring:

- a) Individuel mobilitet, jf. artikel 5, stk. 1, litra a), herunder studiebesøg for eksperter og embedsmænd, som udnævnes af nationale, regionale og lokale myndigheder, for ledere af uddannelsesinstitutioner og vejledningstjenester og organer til anerkendelse af erhvervet kompetence og opnået erfaring samt for arbejdsmarkedets parter.
- b) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der fokuserer på udarbejdelse og afprøvning af forslag til politik, der er udarbejdet på fællesskabsplan, og innovation inden for livslang læring.
- c) Multilaterale netværk, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), bestående af eksperter og/eller institutioner, der samarbejder om politikspørgsmål. Sådanne netværk kan omfatte:
 - i) tematiske netværk, som behandler emner vedrørende indholdet i livslang læring eller livslange læringsmetoder og -politikker. Sådanne netværk kan observere, udveksle, kortlægge og analysere god praksis og innovation og fremsætte forslag til bedre og bredere anvendelse af denne praksis på tværs af medlemsstaterne
 - ii) fora om strategiske emner inden for livslang læring.
- d) Observation og analyse af politikker og systemer inden for livslang læring, jf. artikel 5, stk. 1, litra f), som kan omfatte:
 - i) undersøgelser og sammenlignende forskning
 - ii) udvikling af indikatorer og statistiske undersøgelser, herunder støtte til det arbejde, der foregår inden for livslang læring i samarbejde med Eurostat
 - iii) støtte til driften af Eurydicenettet og finansieringen af Det Europæiske Eurydice-kontor, som Kommissionen har oprettet.
- e) En indsats for at støtte gennemskueligheden og anerkendelsen af kvalifikationer og kompetencer, også i de tilfælde, hvor disse er erhvervet gennem ikke-formel og uformel læring, oplysninger og vejledning om mobilitet med læringsmæssigt sigte og samarbejde om kvalitetssikring, jf. artikel 5, stk. 1, litra f), som kan omfatte:
 - i) netværk af organisationer, der fremmer mobilitet og anerkendelse, f.eks. Euroguidance-nettet og Naric-nettet af nationale informationscentre for akademisk anerkendelse

ii) støtte til tværnationale webbaserede tjenester som f. eks. Ploteus

iii) aktiviteter i forbindelse med Europass-initiativet i overensstemmelse med beslutning nr. 2241/2004/EF.

f) Andre initiativer, jf. artikel 5, stk. 1, litra h) (ledsageforanstaltninger), herunder læringsaktiviteter mellem kolleger (peer-læring), som er rettet mod at fremme målsætningerne i den i artikel 3, stk. 2, litra a), angivne nøgleaktivitet.

2. Følgende aktioner, der er udformet for at opfylde undervisnings- og læringsbehov vedrørende mere end et underprogramområde, kan modtage støtte i henhold til den i artikel 3, stk. 2, litra b), angivne nøgleaktivitet, som er sprogindlæring:

a) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), som bl.a. har til formål at:

i) udvikle nye sprogindlæringsmaterialer, herunder online-kurser og redskaber til afprøvning af sprogkundskaber

ii) udvikle redskaber og kurser til uddannelse af sprog-lærere, erhvervslærere og andet personale.

b) Multilaterale netværk, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), på området for sprogindlæring og sproglig mangfoldighed.

c) Andre initiativer, der stemmer overens med programmet for livslang lærings målsætninger, jf. artikel 5, stk. 1, litra h), herunder aktiviteter, der skal gøre sprogindlæring mere attraktiv for lærende gennem massemedie- og/eller markedsførings-, reklame- og informationskampagner samt konferencer, studier og udarbejdelse af statistiske indikatorer på området for sprogindlæring og sproglig mangfoldighed.

3. Følgende aktioner, der er udformet med henblik på at imødekomme undervisnings- og læringsbehov vedrørende mere end et underprogramområde, kan modtage støtte i henhold til den i artikel 3, stk. 2, litra c), angivne nøgleaktivitet, som er ikt:

a) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der fokuserer på udvikling og formidling af innovative metoder, tjenesteydelser og omgivelser samt innovativt indhold.

b) Multilaterale netværk, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), med henblik på at dele og udveksle viden, erfaring og god praksis.

c) Anden indsats, der har til formål at forbedre politik og praksis i forbindelse med livslang læring, jf. artikel 5, stk. 1, litra f), herunder f.eks. mekanismer til evaluering, observa-

tion, benchmarking, kvalitetsforbedring og analyse af udviklingen inden for teknologi og pædagogik.

4. Følgende aktioner kan modtage støtte under den i artikel 3, stk. 2, litra d), angivne nøgleaktivitet, som er udbredelse:

- a) Unilaterale og nationale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra d).
- b) Multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), der bl.a. har til formål at:
 - i) understøtte udnyttelsen og gennemførelsen af nyskabende produkter og processer
 - ii) stimulere samarbejdet mellem projekter, som vedrører samme område
 - iii) udvikle god praksis i forbindelse med formidlingsmetoder.
- c) Udarbejdelse af referencemateriale, jf. artikel 5, stk. 1, litra f), f.eks. i form af indsamling af relevante statistiske oplysninger og undersøgelser om formidling, resultatudnyttelse og udveksling af god praksis.

KAPITEL VI

Jean Monnet-programmet

Artikel 34

Deltagelse i Jean Monnet-programmet

Inden for rammerne af programmet for livslang læring er Jean Monnet-programmet rettet mod:

- a) studerende og forskere, der beskæftiger sig med europæisk integration på alle former for videregående uddannelse såvel i som uden for Fællesskabet
- b) højere læreanstalter i og uden for Fællesskabet, der er anerkendt i deres hjemlande
- c) lærere og andet personale på disse læreanstalter
- d) sammenslutninger og repræsentanter for personer, der er involveret i uddannelse i og uden for Fællesskabet
- e) offentlige og private organer, der er ansvarlige for tilrettelæggelse og afholdelse af uddannelse og erhvervsuddannelse på lokalt, regionalt og nationalt plan
- f) forskningscentre og -organer, der beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende europæisk integration i og uden for Fællesskabet.

Artikel 35

Jean Monnet-programmets målsætninger

1. Ud over de målsætninger for programmet for livslang læring, der er anført i artikel 1, er Jean Monnet-programmets specifikke mål:

- a) at stimulere undervisnings-, forsknings- og refleksionsaktiviteter inden for europæiske integrationsstudier
 - b) at støtte eksistensen af en passende vifte af institutioner og sammenslutninger, der beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende europæisk integration og med uddannelse i et europæisk perspektiv.
2. Jean Monnet-programmets operationelle målsætninger er:
- a) at stimulere en høj kvalitet i undervisning, forskning og indhold i europæiske integrationsstudier på højere læreanstalter i og uden for Fællesskabet
 - b) at forbedre sagkyndige akademikers og almindelige europæiske borgers viden og bevidsthed om spørgsmål, der vedrører europæisk integration
 - c) at støtte vigtige europæiske institutioner, som beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende europæisk integration
 - d) at støtte forekomsten af europæiske institutioner og sammenslutninger af høj kvalitet, der er aktive på uddannelsesområdet.

Artikel 36

Jean Monnet-programmets aktioner

1. Følgende aktioner kan modtage støtte under den i artikel 3, stk. 3, litra a), angivne nøgleaktivitet:

- a) Unilaterale og nationale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra d), der kan omfatte:
 - i) Jean Monnet-lærestole, ekspertisecentre og undervisningsmoduler
 - ii) sammenslutninger af professorer, andre lærere på højere læreanstalter og forskere, der specialiserer sig i europæisk integration
 - iii) støtte til unge forskere, der specialiserer sig i europæiske integrationsstudier
 - iv) informations- og forskningsaktiviteter om Fællesskabet med henblik på fremme af diskussion, refleksion og viden vedrørende den europæiske integrationsproces.

- b) Multilaterale projekter og netværk, jf. artikel 5, stk. 1, litra e), herunder bl.a. støtte til etablering af multilaterale forskningsgrupper på området europæisk integration.

2. Driftsstøtte, jf. artikel 5, stk. 1, litra g), til afholdelse af visse driftsmæssige og administrative udgifter for følgende institutioner, der forfølger et mål af europæisk interesse, kan tildeles under den i artikel 3, stk. 3, litra b), nævnte nøgleaktivitet:

- a) Europakollegiet (afdelingerne i Brugge og Natolin)
- b) Det Europæiske Universitetsinstitut, Firenze
- c) Det Europæiske Institut for Offentlig Forvaltning, Maastricht
- d) Det Europæiske Retsakademi, Trier
- e) Det Europæiske Agentur for Undervisning af Personer med Særlige Behov, Middelfart
- f) Det Internationale Center for Europæisk Uddannelse (CIFE), Nice.

3. Under den nøgleaktivitet, der er angivet i artikel 3, stk. 3, litra c), kan driftsstøtte, jf. artikel 5, stk. 1, litra g), tildeles til afholdelse af visse driftsmæssige og administrative udgifter hos europæiske institutioner eller sammenslutninger, der er aktive på uddannelsesområdet.

4. Støtte kan tildeles på årsbasis eller fornyes i overensstemmelse med en partnerskabsrammeaftale med Kommissionen.

Artikel 37

Tildeling til Jean Monnet-programmet

Mindst 16 % af de beløb, der tildeles Jean Monnet-programmet afsættes til støtte af den i artikel 3, stk. 3, litra a), angivne nøgleaktivitet, mindst 65 % afsættes til den i artikel 3, stk. 3, litra b), angivne nøgleaktivitet og mindst 19 % til den i artikel 3, stk. 3, litra c), angivne nøgleaktivitet.

AFSNIT III

OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 38

Overgangsbestemmelse

1. Aktioner, der er påbegyndt senest den 31. december 2006 på grundlag af afgørelse 1999/382/EF, afgørelse nr. 253/2000/EF, afgørelse nr. 2318/2003/EF, afgørelse nr. 791/2004/EF eller beslutning nr. 2241/2004/EF, forvaltes i overensstemmelse med bestemmelserne i disse afgørelser, dog med den undtagelse, at de udvalg, der er nedsat i henhold til disse afgørelser, erstattes af det udvalg, der er nedsat i medfør af nærværende afgørelses artikel 10.

2. Som angivet i artikel 18 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 kan formålsbestemte indtægter, der stammer fra tilbagebetaling af uretmæssigt udbetalte beløb, i henhold til afgørelse nr. 1999/382/EF, afgørelse nr. 253/2000/EF, afgørelse nr. 2318/2003/EF, afgørelse nr. 791/2004/EF eller beslutning nr. 2241/2004/EF stilles til rådighed for programmet for livslang læring.

Artikel 39

Ikrafttræden

Denne afgørelse træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Strasbourg, den 15. november 2006.

På Europa-Parlamentets vegne
J. BORRELL FONTELLES
Formand

På Rådets vegne
P. LEHTOMÄKI
Formand

BILAG

ADMINISTRATIVE OG FINANSIELLE BESTEMMELSER

A. Administrative bestemmelser

Følgende procedurer gælder for forslag til og udvælgelse af aktioner i programmet for livslang læring:

1. Procedure med de nationale kontorer

1.1. Procedure 1

Følgende aktioner, i forbindelse med hvilke udvælgelsen foretages af de respektive nationale kontorer, forvaltes gennem »procedure 1 med de nationale kontorer«:

- a) mobilitet for personer, der deltager i livslang læring, jf. artikel 5, stk. 1, litra a)
- b) bilaterale og multilaterale partnerskaber, jf. artikel 5, stk. 1, litra b)
- c) unilaterale og nationale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra d), såfremt disse finansieres i henhold til artikel 33, stk. 4, litra a).

Ansøgninger om finansiel støtte fra disse aktioner skal indgives til de respektive nationale kontorer, som medlemsstaterne har etableret i henhold til artikel 6, stk. 2, litra b). Medlemsstaterne udvælger og tildeler finansiel støtte til de ansøgere, der udvælges i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, som fastsættes i henhold til artikel 9, stk. 1, litra c). De nationale kontorer fordeler støtten til modtagere, som befinder sig i de respektive medlemsstater. Den enkelte partner i et bilateralt eller multilateralt partnerskab vil modtage støtte direkte fra det respektive nationale kontor.

1.2. Procedure 2

Følgende aktion, i forbindelse med hvilke udvælgelsen foretages af Kommissionen, men hvor evalueringen og aftaleprocedurerne varetages af de respektive nationale kontorer, forvaltes gennem »procedure 2 med de nationale kontorer«:

- multilaterale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra c).

Ansøgninger om finansiel støtte fra denne aktion indgives til de respektive nationale kontorer, som projektkoordinatorens medlemsstat har etableret i henhold til artikel 6, stk. 2, litra b). Det nationale kontor i projektkoordinatorens medlemsstat gennemfører evalueringen af ansøgningerne og indsender en kort liste over ansøgninger, som det foreslår godkendt, til Kommissionen. Kommissionen træffer afgørelse om denne korte liste, hvorefter det nationale kontor tildeler passende finansiel støtte til de ansøgere, der udvælges i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, som skal fastsættes i henhold til artikel 9, stk. 1, litra c).

Før det nationale kontor i projektkoordinatorens land fremsender den korte liste til Kommissionen, skal det kontakte kontorerne i de øvrige projektpartneres lande. De nationale kontorer fordeler støtten til de udvalgte projektkoordinatorer i de respektive medlemsstater, som vil være ansvarlige for at fordele midlerne til de partnere, som er involveret i projekterne.

2. Kommissionsproceduren

Følgende aktioner, i forbindelse med hvilke forslagene indsendes til Kommissionen og udvælgelsesafgørelserne træffes af Kommissionen, administreres gennem »kommissionsproceduren«:

- a) unilaterale og nationale projekter, jf. artikel 5, stk. 1, litra d), medmindre disse finansieres i henhold til artikel 33, stk. 4, litra a)
- b) multilaterale projekter og -netværk, jf. artikel 5, stk. 1, litra e)

- c) overvågning og analyse af politikker og systemer inden for livslang læring, etablering af referencemateriale, bl.a. undersøgelser, statistikker, analyser og indikatorer, samt en indsats for at støtte gennemskuelighed og anerkendelse i forbindelse med kvalifikationer og tidligere uddannelse, jf. artikel 5, stk. 1, litra f)
- d) driftsstøtte, jf. artikel 5, stk. 1, litra g)
- e) andre initiativer, som er rettet mod at fremme målsætningerne for programmet for livslang læring, jf. artikel 5, stk. 1, litra h) (ledsageforanstaltninger).

Anmodninger om finansiel bistand i forbindelse med disse aktioner indsendes til Kommissionen, som forestår udvælgelsen og tildeler finansiel bistand til de ansøgere, der udvælges i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, som fastsættes i henhold til artikel 9, stk. 1, litra c).

B. Finansielle bestemmelser

Kommissionen sikrer, at de finansielle og administrative krav, der stilles til modtagere af støtte fra programmet for livslang læring, står i forhold til støttens omfang. Kommissionen sikrer navnlig, at de finansielle bestemmelser og ansøgnings- samt afrapporteringskravene ved individuel mobilitet og ved partnerskaber er brugervenlige og så enkle, at de ikke begrænser adgangen for mindre gunstigt stillede enkeltpersoner og for de institutioner eller organisationer, som beskæftiger sig med disse.

Kommissionen meddeler de nationale kontorer de kriterier, disse skal følge for så vidt angår udvælgelses- og tildelingsprocedurer, samt kontrakt- og betalings-/revisionsordninger for de midler, de forvalter. Kriterierne tager hensyn til støttens størrelse, og hvis støtten er på mindre end 25 000 EUR, skal der ifølge kriterierne gælde forenkledte ordninger på alle trin, hvor ansøgere eller modtagere er involverede. De skal gøre det muligt for de nationale kontorer at fastlægge og afgrænse de oplysninger, der kræves af støtteansøgere, og at udstede kontrakter efter tildeling af støtte på et forenklet grundlag, der kun omfatter følgende elementer:

- de kontraherende parter
- kontraktens varighed, der skal svare til perioden for udgifternes støtteberettigelse
- det maksimale beløb, der kan tildeles
- en kort beskrivelse af den pågældende aktion
- krav til afrapportering og til adgang til revision.

Kriterierne skal endvidere gøre det muligt for de nationale kontorer at fastsætte, at modtagernes medfinansiering kan udgøres af bidrag i form af naturalier. Disse skal kunne verificeres reelt, men skal ikke nødvendigvis evalueres finansielt.

1. Aktioner, der forvaltes gennem proceduren med de nationale kontorer

1.1. De fællesskabsmidler, der er afsat til finansiel støtte til de aktioner, der forvaltes gennem proceduren med de nationale kontorer jf. afsnit A, punkt 1.1, i dette bilag, fordeles mellem medlemsstaterne i overensstemmelse med de af Kommissionen fastsatte regler i overensstemmelse med artikel 10, stk. 2, der kan omfatte følgende elementer:

- a) hver medlemsstat tildeles med henblik på den pågældende aktion et minimumsbeløb, der fastsættes under hensyntagen til de disponible bevillinger
- b) resten tildeles de forskellige medlemsstater i forhold til:
 - i) hver medlemsstats samlede antal af
 - elever og lærere i skoleundervisning i forbindelse med skolepartnerskaber og mobilitetsaktioner under Comenius-programmet, jf. artikel 18, stk. 1, litra a) og b)
 - studerende og/eller kandidater i videregående uddannelse i forbindelse med studentermobilitet og intensive programaktioner under Erasmus-programmet, jf. artikel 22, stk. 1, litra a), nr. i) og iv)

- lærere på højere læreanstalter i forbindelse med mobilitetsaktioner for lærere og andet personale under Erasmus-programmet, jf. artikel 22, stk. 1, litra a), nr. ii) og iii)
 - indbyggere i alt og antallet af personer i alderen 15-35 i forhold hertil for så vidt angår mobilitets- og partnerskabsaktioner og multilaterale projekter under Leonardo da Vinci-programmet, jf. artikel 26, stk. 1, litra a), b) og c)
 - voksne i forbindelse med mobilitets- og partnerskabsaktioner under Grundtvig-programmet, jf. artikel 30, stk. 1, litra a) og b)
- ii) forskelle i leveomkostninger mellem medlemsstaterne
 - iii) afstanden mellem medlemsstaternes hovedstæder
 - iv) omfanget af efterspørgslen og/eller deltagelsen i den pågældende aktion inden for hver medlemsstat.
- 1.2. Disse regler bør så vidt muligt være neutrale i forhold til de forskellige uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer i medlemsstaterne.
- 1.3. De således fordelte fællesskabsmidler forvaltes af de nationale kontorer, jf. artikel 6, stk. 2, litra b).
- 1.4. Kommissionen træffer i samarbejde med medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at fremme en afbalanceret deltagelse på fællesskabsplan, nationalt plan og, hvor det er hensigtsmæssigt, regionalt plan samt eventuelt på tværs af de forskellige studieområder. Bevillingerne til de pågældende foranstaltninger må ikke udgøre over 5 % af de årlige tildelinger til finansiering af de pågældende aktioner.
2. Udnævnelse af støttemodtagere
- De institutioner, som er anført i artikel 36, stk. 2, i denne afgørelse, udnævnes hermed som modtagere af støtte fra programmet for livslang læring, jf. artikel 168 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002.
- De nationale enheder i Naric-nettet, Eurydice-nettet, Euroguidance-nettet, de nationale serviceydelser vedrørende e-partnerskabsaktionen og nationale Europass-centre fungerer som redskaber, der skal gennemføre programmet på nationalt plan i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 54, stk. 2, litra c), i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og artikel 38 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002.
3. Kategorier af støttemodtagere
- I overensstemmelse med artikel 114, stk. 1, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 kan der tildeles støtte til juridiske eller fysiske personer. Hvis det drejer sig om fysiske personer, kan dette bl.a. ske i form af legater.
4. Faste støttebeløb, enhedsomkostninger og priser
- Der kan, jf. artikel 181, stk. 1, i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002, anvendes faste støttebeløb og/eller enhedsomkostninger i forbindelse med de i artikel 5 omhandlede aktioner.
- Faste støttebeløb kan anvendes op til højst 25 000 EUR. Disse beløb kan kombineres, således at de når op på højst 100 000 EUR, og/eller anvendes sammen med enhedsomkostninger.
- Kommissionen kan tildele priser i forbindelse med aktiviteter, som er iværksat inden for rammerne af programmet for livslang læring.
5. Udbud
- Når gennemførelsen af aktioner under programmet for livslang læring kræver, at støttemodtageren anvender udbudsprocedurerne, anvendes procedurerne for aftaler af beskeden værdi, som fastlagt i artikel 129 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002.

6. Partnerskabsaftaler

Hvis der ydes støtte til aktioner i programmet for livslang læring på grundlag af rammeaftaler om partnerskab i henhold til artikel 163 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002, kan sådanne partnerskaber udvælges og finansieres i en periode på fire år efter en forenklet fornyelsesprocedure.

7. Offentlige institutioner eller organisationer, der udbyder læringsmuligheder

Alle skoler og højere læreanstalter, der er anført af medlemsstaterne, og alle institutioner eller organisationer, der udbyder læringsmuligheder, der i de sidste to år har modtaget over 50 % af deres årlige indtægter fra offentlige kilder, eller som kontrolleres af offentlige organer eller deres repræsentanter, behandles af Kommissionen som havende den nødvendige finansielle, faglige og administrative kapacitet samt den nødvendige finansielle stabilitet til at gennemføre projekter under programmet for livslang læring; det kræves ikke, at de fremlægger yderligere dokumentation som bevis herfor. Disse institutioner eller organisationer kan fritages fra revisionskrav i henhold til artikel 173, stk. 4, i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002.

8. Organer, der forfølger et mål af almen europæisk interesse

I de tilfælde, hvor der i forbindelse med programmet for livslang læring ydes driftstilskud til organer, der forfølger et mål af almen europæisk interesse, jf. artikel 162 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002, skal disse i henhold til artikel 113, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 ikke følge princippet om gradvis nedtrapning ved fornyelse.

9. Ansørgernes faglige kompetence og kvalifikationer

Kommissionen kan i overensstemmelse med artikel 176, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 bestemme, at nærmere angivne kategorier af støttemodtagere besidder de faglige kompetencer og kvalifikationer, der er nødvendige for at gennemføre den foreslåede aktion eller arbejdsprogram.

10. Deltagelse af partnere fra tredjelande

Partnere fra tredjelande kan deltage i multilaterale projekter, netværk eller partnerskaber i henhold til betingelserne i artikel 14, stk. 2, såfremt Kommissionen eller det pågældende nationale kontor beslutter det. Beslutningen om, hvorvidt sådanne partnere skal støttes, baseres på omfanget af den europæiske merværdi, som deres deltagelse i projektet, netværket eller partnerskabet kan forventes at resultere i.

11. Mindste tildelinger

Med forbehold af denne afgørelses artikel 14 fastsættes de mindstebeløb, som tildeles til de sektorale underprogrammer, i overensstemmelse med de i nævnte artikel angivne finansielle rammer:

Comenius 13 %

Erasmus 40 %

Leonardo da Vinci 25 %

Grundtvig 4 %

12. Nationale kontorer

Fællesskabet yder et finansielt bidrag som støtte til aktiviteterne i de nationale kontorer, der oprettes af medlemsstaterne i henhold til artikel 6, stk. 2, litra b).

I overensstemmelse med artikel 38, stk. 1, i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 kan det nationale kontors funktion i tredjelande, som deltager i programmet for livslang læring i medfør af denne afgørelses artikel 7, stk. 1, uddelegeres til offentlige organer eller privatretlige organer med en offentlig tjenesteydelsesopgave, der er underlagt det pågældende lands lovgivning.

I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet vil certificerings- og afrapporteringskravene blive begrænset til det nødvendige minimum.

13. Teknisk bistand

Den finansielle ramme for programmet for livslang læring kan også dække udgifter i forbindelse med forberedende foranstaltninger, overvågning, kontrol, revision og evaluering, der er direkte nødvendige for programmets gennemførelse og for opfyldelsen af dets målsætninger. Der kan f.eks. være tale om undersøgelser, møder, informationsaktiviteter, publikationer, udgifter til informationsnetværk til udveksling af oplysninger og andre udgifter til teknisk og administrativ bistand, som Kommissionen behøver for at gennemføre programmet.

14. Forholdsregler mod svig

De afgørelser, Kommissionen træffer i henhold til artikel 9, de kontrakter og aftaler, der indgås som følge heraf, samt aftaler med deltagende tredjelande, skal indeholde bestemmelser om overvågning og finansiell kontrol, der foretages af Kommissionen (eller af en af Kommissionen bemyndiget repræsentant), herunder af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), samt om revision, der foretages af Revisionsretten, om nødvendigt ved kontrolbesøg på stedet. De nationale kontorer og om nødvendigt støttemodtagerne kan underkastes en sådan kontrol.

Modtagere af driftsstøtte skal i fem år fra den sidste betaling opbevare alle bilag, herunder finansieringsoversigten med revisionspåtegning, vedrørende udgifter, der er afholdt i løbet af støtteåret, således at de er til Kommissionens rådighed. Støttemodtageren skal sikre sig, at eventuelle bilag, som partnere er i besiddelse af, stilles til rådighed for Kommissionen.

Kommissionen kan foretage en revision af støttens anvendelse enten ved sit eget personale eller ved ethvert andet kvalificeret eksternt organ, som den vælger. Revisionen kan gennemføres i hele aftalens løbetid og inden for en periode på fem år efter udbetalingen af restbeløbet. I begrundede tilfælde kan resultaterne af revisionen medføre, at Kommissionen træffer beslutning om tilbagebetaling.

Kommissionens personale og eksternt personale, som er bemyndiget af Kommissionen, skal have passende adgang til modtagerens kontorer og til alle oplysninger, herunder oplysninger i elektronisk format, som er nødvendige for at gennemføre sådanne revisioner.

Revisionsretten og OLAF skal have samme adgangsret som Kommissionen.

I overensstemmelse med Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder⁽¹⁾ kan Kommissionen desuden gennemføre kontrolbesøg på stedet og tilsyn i forbindelse med programmet for livslang læring.

For så vidt angår fællesskabsforanstaltninger, som finansieres i henhold til denne afgørelse, skal som uregelmæssighed i henhold til artikel 1, stk. 2, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 af 18. december 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser⁽²⁾ betragtes enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse eller forsømmelse af en kontraktlig forpligtelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse og som ved afholdelse af en uretmæssig udgift skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af De Europæiske Fællesskaber.

⁽¹⁾ EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2.

⁽²⁾ EFT L 312 af 23.12.1995, s. 1.